

**KOMORNÝ KONCERT
L'UBA BARICOVÁ 90**

13/1/25
FOYER
OPERY SND

KOMORNÝ KONCERT ĽUBA BARICOVÁ 90

SLOVENSKÉ
NÁRODNÉ
DIVADLO
OPERA

FOYER
OPERY SND
105.
SEZÓNA

13/1/25
18.00 h

ÚČINKUJÚ

Linda Ballová

soprán

Andrea Vizvári

soprán

Veronika Hajnová

mezzosoprán

Denisa Hamarová

mezzosoprán

Róbert Remeselník

tenor

Pavol Remenár

barytón

Jozef Benci

bas

Jana Nagy-Juhász

klavírny sprievod *

Róbert Pechanec

klavírny sprievod

PROGRAM

Charles Gounod

Faust

Salut! Demeure chaste et pure

Róbert Remeselník

Charles Gounod

Faust

Avant de quitter ces lieux'

Pavol Remenár

Pietro Mascagni

Sedliacka česť

Voi lo sapete, o mamma

Denisa Hamarová

Georges Bizet

Carmen

Seguidilla

Veronika Hajnová, Róbert Remeselník

Giuseppe Verdi

Nabucco

*Vieni, o Levita! **

Jozef Benci

Dezider Kardoš

A ta naša zahradečka

Denisa Hamarová

Ked' pôjdeš popred nás

(ľudová pieseň)

Denisa Hamarová

Bedřich Smetana

Predaná nevesta

*Znám jednu dívku, ta má dukáty **

Róbert Remeselník, Jozef Benci

Giacomo Puccini

Madama Butterfly

Con onor muore

Linda Ballová

Giuseppe Verdi

Rigoletto

Bella figlia dell'amore

Andrea Vizvári, Denisa Hamarová,

Róbert Remeselník, Pavol Remenár

Giuseppe Verdi

Trubadúr

Condotta ell'era in ceppi

Veronika Hajnová

Piotr Il'jič Čajkovskij

Eugen Onegin

Finále opery

Linda Ballová, Pavol Remenár

Georges Bizet

Carmen

Nous avons en tête une affaire

Andrea Vizvári, Veronika Hajnová,

Denisa Hamarová, Róbert Remeselník,

Pavol Remenár

Trvanie 60 minút bez prestávky

Zmena programu vyhradená

ĽUBA BARICOVÁ

Ľuba Baricová sa narodila 13. januára 1935 vo Vrútkach. Už od detstva mala blízko k umeniu – recitovala, hrávala divadlo a spievala v Dievčenskom pionierskom súbore. V roku 1950 sa ako pätnásťročná zúčastnila celoslovenského kola Súťaže tvorivosti mládeže, na ktorej si vyspievala prvú cenu. V celoštátnom kole sa umiestnila na treťom mieste. Tento úspech predznamenal Baricovej ďalšie životné smerovanie. Na základe výnimočného talentu ju porota odporučila na štúdium spevu, a tak ešte v tom roku začala navštevovať hodiny u poprednej vokálnej pedagogičky Anny Korínskej na Štátnom konzervatóriu v Bratislave. Už po troch rokoch Baricová nastúpila ku Korínskej na štúdium na Vysokej škole múzických umení, ktoré absolvovala v roku 1958. Po absolutóriu ešte štyri roky navštevovala súkromné hodiny u profesorky Anny Hrušovskej, vtedajšej sólistky Slovenského národného divadla.

Baricová už počas štúdia na strednej a vysokej škole umelecky pôsobila ako členka zboru a sólistka v Lúčnici, s ktorou absolvovala festivaly v Prahe, Bukurešti, Moskve, ale aj zájazdy po Nórsku, Švédsku, Dánsku a bývalej NDR.

V roku 1956 spolu s Ladislavom Kupkovičom a Ľudovítom Marcingerom účinkovala na historicky prvom výmennom koncerte poslucháčov Hudobnej fakulty VŠMU a Hochschule für Musik v Dráždánoch. Prvé operné skúsenosti získavala Baricová v Opernom štúdiu VŠMU. Stvárnila tu postavu starej Zity v Pucciniho opere *Gianni Schicchi*, spievala v Offenbachových *Zásnubách pri lampášoch*, naštudovala postavu Marcelliny v Rossiniho *Barbierovi zo Sevilly* a Chyvriju v Mussorgského *Soročinskom jarmoku*. Vysokú školu absolvovala predstavením Čajkovského *Eugena Onegina* v réžii Miroslava Fischera a pod taktovkou Gerharda Auera, kde po boku Ladislava Longauera, Juraja Oniščenka, Marty Meierovej, Pavla Gábor a ďalších budúcich popredných sólistov stvárnila Olgu Larinová.

Už ako poslucháčka VŠMU účinkovala Ľuba Baricová v SND v menších postavách. Ihneď po skončení vysokoškolského štúdia nastúpila od 1. septembra 1958 do stáleho angažmánu v Opere SND, kde pôsobila do 31. decembra 1991. Jej prvými úlohami tu boli Speváčka madrigalu v Pucciniho *Manon Lescaut* a Pes Lapaj v legendárnej inscenácii Janáčkovej *Líšky Bystroušky* v réžii Miloša Wasserbauera, ktorá dodnes patrí k najpozoruhodnejším

inscenáciám vyše storočnej histórie Slovenského národného divadla. Už v týchto malých postavách sa prejavili dve základné charakteristiky Baricovej budúcich umeleckých kreácií: tmavá, zamatová farba hlasového materiálu a dynamické, plastické herectvo, ktorým vybočovala zo zaužívaného, veľkooperne statického stereotypu predchádzajúcej speváckej generácie.

V roku 1959 vyslalo Povereníctvo kultúry mladú členku Opery SND na študijný pobyt na Moskovské štátne konzervatórium Piotra Iljiča Čajkovského, kde Baricová študovala a stvárňovala postavy v opernom štúdiu, ktoré založil sám Čajkovskij. Stáž sólistka absolvovala operou Nikolaja Rimského-Korsakova *Cárska nevesta*, v ktorej stvárnila postavu Ľubaši.

Prvé väčšie príležitosti a zároveň úspechy Baricová dosiahla v tzv. zlatej speváckej ére Opery SND, teda v rokoch 1957 – 1967, a následne v sedemdesiatych rokoch. V tomto období v bratislavskom divadle stvárnila napríklad Annu v inscenácii opery Wernera Egka *Revízor* (1959), Lolu v Mascagniho *Sedliackej cti* (1961) a jednu z vôbec najlepších kreácií svojej kariéry – Concepción v Ravelovej *Španielskej hodinke* (1961).

Podieľala sa na najvýznamnejších inscenáciách SND v šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch, akými boli *Ženba* od Bohuslava Martinů (1963) a Verdiho *Trubadúr* (1963) v réžii Júliusa Gyermeka, Gluckov *Orfeus a Eurydika* (1966) v esteticky pôsobivom naštudovaní Branislava Krišku, svetová premiéra Bázlikovej opery *Peter a Lucia* v Kriškovej psychologicky expresívnej inscenácii (1967), Bartókov *Modrofúzov zámok* (1974) vo vysoko estetizovanom štylizovanom režijnom predvedení či Mussorgského *Boris Godunov* (1977), v ktorom za stvárnenie Mariny Mníšek získala Baricová Cenu literárneho fondu.

Koncom šesťdesiatych rokov úspešne absolvovala konkurz do Komickej opery v Berlíne, ktorú preslávil a umelecky viedol jej zakladateľ, legendárny Walter Felsenstein. V Berlíne Baricová spievala Ježibabu v Dvořákovej *Rusalke*, no na protest proti okupácii vtedajšieho Československa spojeneckými vojskami v auguste 1968 spolu s ostatnými umelcami z vtedajšej ČSSR prerušila svoje angažmán a vrátila sa do Československa. V období 1969 – 1972, keď historická budova SND prechádzala rozsiahlou rekonštrukciou a opera pôsobila v provizórnych podmienkach Divadla P. O. Hviezdoslava, Baricová prijala trojročné angažmán v Landestheater Linz v Rakúsku.

Postupne tu našťudovala trinásť operných inscenácií, pričom najvýraznejšími kreáciami tohto obdobia boli Angelina v Rossiniho *Popoluške* a Carmen v Bizetovej rovnomennej opere. Práve Carmen sa stala emblémovou rolou Ľuby Baricovej, s ktorou žala úspech aj ďaleko za hranicami Československa. Viedenská kritika sa o nej v polovici šesťdesiatych rokov vyjadrila takto: „Carmen prišla z Bratislavy. Kde Soňa Červená viackrát spievala tento part, nie je slovanská Carmen ničím neobyčajným, Ľuba Baricová však predsa len áno. Speváčka z Bratislavy vystúpila na odporučenie pražského režiséra L. Strosa vo štvrtok prvýkrát v opere. Jej temný, ohybný mezzosoprán je vo vysokých aj nízkych polohách vyrovnaný, nepreťažuje ho, ale ťaží bez námahy z úrokov jeho kapitálu. Ale ona nielen spieva, ona aj hrá Carmen: ľstivo, zmyselne, koketne, impertinentne, bezohľadne voči sebe a ostatným.“

„Baricová hrala osudom hnané, rafinované stvorenie, vyžarujúce osobný šarm. Vytvorila tým osudovú postavu, ktorá je vždy pripravená na smrť.“

„Carmen (...) ako psychologická štúdia bola skutočne majstrovská.“

Baricová bola typom sólistu, ktorý sa na svoje roly dôkladne pripravuje, študuje materiál a odhaľuje nové možnosti zobrazenia jednotlivých charaktarov.

Neuspokojila sa so skratkovitými pokynmi režisérov, hľadala hlbšie pointy a širšie možnosti interpretácie svojich postáv.

Osobitnú kapitolu v umeleckom pôsobení Ľuby Baricovej zastáva bohatá koncertná činnosť. Zahŕňa piesňovú aj sakrálnu tvorbu rôznych štýlových období. Koncertovala naprieč celým Československom, predstavila sa v anglickom Leedsi a Londýne, iránskom Šíráze, talianskom Regio Emilia, kubánskej Havane, rakúskej Viedni aj Wilheringu, prijali ju v Poľsku, Belgicku, Nemecku, zúčastnila sa hudobných festivalov doma aj v zahraničí. Počas svojej kariéry spoluúčinkovala so Slovenskou filharmóniou približne na osemdesiatich koncertoch doma aj v zahraničí. Vytvorila niekoľko desiatok nahrávok pre Československý rozhlas v Bratislave, od ľudových piesní cez umelú piesňovú tvorbu, piesňové cykly, hudbu starých majstrov, árie, operné scény, prierezy operou či celé operné diela. Spolupracovala pri nahrávaní kompletných oper Eugena Suchoňa a Jána Cikkera, ktoré dodnes predstavujú vo väčšine prípadov jediné zvukové záznamy týchto diel. Pre Československý rozhlas v Bratislave zároveň Baricová moderovala reláciu s názvom *Hudba je súčasťou môjho života*, v rámci ktorej sa v spolupráci s redaktorkou Milicou Zvarovou zameriavali vždy na konkrétne

štýlové obdobie či tému z dejín operného a hudobného umenia. Ľuba Baricová sa podieľala na šírení opernej tvorby aj prostredníctvom televízie.

Počas štúdia na vysokej škole participovala na natáčaní troch operiet pre Československú televíziu: Dusíkovej *Modrej ruže*, Ebertovho opusu *Z prístavu do prístavu* a hudobnej komédie Vladimíra Dychovičnyja *Svadobná cesta*. Baricová bola obsadená aj do kompletných filmových stvárnení oper kvôli jej pozoruhodnej symbióze zjavu, herectva a spevu. V réžii M. Fischera vznikol polhodinový *Operný recitál Ľuby Baricovej* (1977) a rovnomenný polhodinový recitál z diel svetových autorov v réžii Branislava Krišku (1979), ktoré odvysielala Slovenská televízia. Televíznych a rozhlasových projektov Ľuby Baricovej bolo mnoho, pričom zahŕňajú široký diapazón žánrov aj divákov, pre ktorých boli jednotlivé projekty určené – od detského diváka cez operných milovníkov až po odbornú verejnosť.

V roku 1975 získala Baricová titul „zaslúžilá umelkyňa“ a v roku 1984 sa stala držiteľkou Ceny Zväzu slovenských skladateľov za celoživotnú tvorbu, interpretáciu a bohaté uvádzanie pôvodnej slovenskej tvorby.

V roku 1983 začala pedagogicky pôsobiť na VŠMU – vyučovala predmet tvorba dramatickej postavy. Režijne pripravila a verejne predviedla v Opernom štúdiu VŠMU viacero operných predstavení, tzv. fragmentov (t. j. jednotlivých dejstiev a úryvkov vybraných oper). Od roku 1989 pôsobila ako pedagóg operného spevu na Štátnom konzervatóriu, v roku 1993 začala vyučovať operný spev aj na VŠMU, kde vychovala celý rad sólistov, ktorí dodnes úspešne pôsobia na domácich aj zahraničných operných scénach.

Mgr. Klára Madunická, PhD.¹

1 Informácie boli čerpané do veľkej miery z diplomovej práce Mgr. art. Denisy Hamarovej, ktorá sa v nej zaoberala životom a umeleckým prínosom Ľ. Baricovej pre mezzosopránový spevácky odbor.

DRAMATURGIA Klára Madunická, Pavol Smolík

ZOSTAVIL Jozef Červenka

FOTOGRAFIA archív SND

JAZYKOVÁ ÚPRAVA Katarína Vilhanová

GRAFICKÁ ÚPRAVA Linda Šilar Pavelková

PRODUKCIA Zuzana Barysz

Vydalo Slovenské národné divadlo 2025

www.snd.sk

Zriaďovateľ SND

Generálny partner

Hlavný partner

Generálny mediálny partner

Mediálny partner premiér

Partneri

Hrdý partner Operného štúdia SND

Hlavní mediální partneri

Oficiálna minerálna voda pre SND

Slovenské národné divadlo je štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry SR.